

TÍÐINDI

Seinasta búskaparmetingin frá Landsbankanum

Sum flestum kunnugt verður Landsbankin søga frá 1. apríl at meta, og tí er várfrágreiðingin hjá Landsbankanum eisini hin seinasta í røðini. Og sigast má, at hon ikki er so døpur, sum onkuntíð

Leo Poulsen

Í hesum árinum sær als ikki so illa út.

– Gongdin í uppsjóvarvinnuni gevur framgongd, bæði tað, at teir vænta at fáa nakað tað sama av makrel í ár sum í síðsta ár, og at teir vænta sær meira av bæði svartkjafti og sild, sigur Sigurð Poulsen, landsbankastjóri.

Hetta saman við at virkini á landi hava økt um kapasitetin ger, at virðisøkingin er økt munandi.

– Tað er hovuðsstuðulin til ta gongdina, vit síggja í hesum árinum, sigur Sigurð Poulsen.

Eitt, sum hevur merkt føroyska búskapin seinastu árin er, at húsarhaldini eru ógvuliga varin, og spara upp heldur enn at brúka.

– Talan er jú um størsta nýtslupartin av BTÚ, so tað hevur rættiliga nógv at siga, hvat húsarhaldini velja at gera. Síðani nýtlan fall í 2008-09, hevur nýtlan ligið rættiliga lágt. Tað sær út til, at húsarhaldini brúka eitt stað millum 85%-90% av samlaða tøka peninginum, meðan Danmark brúkar umleið 100%, sigur Sigurð Poulsen.

Talan er tí um eina stóra uppsparing.

– Tað eru eingi tekin um, at húsarhaldini ætla sær at brúka meira pengar, men vit síggja ongar grundir til, at tey skulu spara meira upp. Tí meira tey spara upp, betri verða tey fyri. Vit hava kortini loyvt okkum at vænta, at tey fara at brúka nakað meira pening í 2014, sigur Sigurð Poulsen.

Pensjónistar ein avbjóðing

Búskaparvøkstur er ein neyðug treyt fyri, at fólk fara at flyta heim aftur til Føroya.

– Vit hava sæð rættiliga leingi, at tað er ein samanhangur ímillum arbeiðsloysi og um fólk flyta til Føroya ella flyta av landinum. So

tað er eingin ivi um, at ein búskaparvøkstur við harav fylgjandi arbeiði er avgerandi fyri, antin fólk velja at flyta heim, sigur Sigurð Poulsen.

Hetta er tó ikki einasta orsøkin til, at fólk ikki flyta heim.

– Fólk krevja meira í dag. Tey vilja hava, at børnini skulu hava okkurt at fara til, í frítíðini, tey vilja hava okkurt í skúlanum, tey vilja hava frítíðarvirksemi umframt annað. Tað eru treytir, ið vit mugu bjóða fyri at fólk skulu koma aftur. Men fyrst og fremst arbeiði og búskaparvøkstur, sigur Sigurð Poulsen.

Eisini finst ein annar

» **Tað er positivt fyri føroyskan búskap, at vit eiga fakkbólkar, ið hava slíkar førleikar, sum eru so nógv eftirspurdir**

trupulleiki, og tað er vaksandi talið av pensjónistum.

– Vit mugu fáa produktivitet svøktur í búskapin. Vit mugu gera iløgur tann vegin, og megna vit tað, møta vit eisini avbjóðingini, at vit kunnu nýta pengar, tá vit gerast eldri, sigur Sigurð Poulsen.

Hann vísir á, at útrokn- ingar vísa, at talið av eldri fer at vaksa frá 7.000 í dag heilt upp í 12.000 um 20 ár.

Nógvar lönir uttanlands

850 milliónir krónur komu inn í føroyska búskapin við lønum í 2011 og roknað verður

við, at talið kemur upp á 900 milliónir krónur í fjør.

– Tað er eitt positivt eyðkenni fyri føroyskan búskap, at vit eiga fakkbólkar, ið hava slíkar førleikar, sum eru so nógv eftirspurdir. Tað er í sær sjálvum eitt pluss. Tað átti eisini at verið gott fyri føroyskt vinnulív, men tað vísir seg, at føroyskt vinnulív ikki megnar at kappast um hesa arbeiðsmegina, sigur Sigurð Poulsen.

Hetta er eisini orsøkin til, at lönirnar uttanlands eru øktar úr 300 milliónum krónum í 2004 upp í 850 milliónir í 2011.

– Har noyðast vit at gera nakað. Tað er heilt í lagi, at

Sigurð Poulsen hevur hildið sín seinasta tíðindafund sum stjóri á Landsbankanum

Myndir: Álvur Haraldsen

føroyingar arbeiða uttanlands, men so mugu vit fáa aðra arbeiðsmegi at koma hendan vegin, sigur Sigurð Poulsen.

Ein annar háttur hvøi verið at økt um tilfeingisgjaldið við 300 milliónum, sum so aftur kundi verið brúkt í skattalættum.

– Vit hava hugt nakað eftir yvirlitstølum, hvussu stórir almenni geirin er í mun til grannalondini, sum vit kappast við. Og almenna nýtlan er stór í Føroyum í mun til tey londini. Danir gjalda ein part av hesum, og tað, sum er eftir hjá okkum at útvega, er ikki meir enn londini rundan um okkum skulu útvega, sigur Sigurð Poulsen.

Hetta merkir, at støddin av almenna geiranum er ikki ein orsøk til, at vit ikki kunnu kappast.

Uppsjóvarvinnan

Tað er tí neyðugt at finna eina aðra grund.

– Har sammeta vit so inntøkugrundarlagið hjá almennu Føroyum við grannalondini, krevja tey inntøkur aðrar vegir, hava hærger gjald. Tóku vit meira inn í tilfeingisgjaldi, kundu vit lækka inntøkuskattin heilt munandi, og harvið gjørst kappingarfør, sigur Sigurð Poulsen.

Um hetta hevði verið galdandi fyri bæði føroyingar og útlendingar, hevði tað skapt eitt gott grundarlag fyri búskaparvøkstri.

Høvuðsorsøkin til, at framgongd hevur verið í búskapinum seinastu trý árin er uppsjóvarvinnan.

– Høvdu vit ikki havt tað, hevði støðan verið munandi verri, enn hon er í dag, sigur Sigurð Poulsen, sum frá fyrsta apríl verður stjóri á Hagstovuni.